

Počet útoků na klienty bank se za poslední dva roky zvýšil čtyřnásobně. Škody jdou do stovek milionů. Police ČR se připojuje k rozsáhlé vzdělávací kampani #nePINdej! České bankovní asociace a dalších partnerů, která upozorňuje na sílící nebezpečí podvodů na internetu.

Jak vyplývá z dat České bankovní asociace získaných od jejích členských bank, na jednoho poškozeného klienta připadá průměrná škoda ve výši 161 500 korun. U vishingu, neboli případů podvodného navolávání, jsou částky až čtvrtmilionové.

Klíčovým prvkem kampaně s názvem #nePINdej! (kreativní tvorba ze slov PIN nedej) je interaktivní vzdělávací www.kybertest.cz, který zábavnou formou seznámí veřejnost s nejčastějšími kybernetickými podvody a naučí ji, jak je rozpoznat a jak jim předcházet.

Kybertest má několik variant, které simulují nejčastější podvodné praktiky dle různých věkových skupin. Kybernetická kriminalita již dávno necílí jen na seniory a osamělé lidi, ale pachatelé se zaměřují na širokou veřejnost bez ohledu na věk či vzdělání. Kampaň proto cílí na širokou veřejnost počínaje dětmi a mladistvými přes dospělé až na seniory. Otázky v testu jsou tedy generovány dle věku uživatele. Na tvorbě kybertestu se podílela společnost Itego, a.s.

V kybertestu jsou simulovány podvodné SMS, zobrazovací okna k připojení k WIFI sítím, phishingové emaily, zvukové nahrávky podvodných telefonů a mnohé další, tak, aby si je každý uživatel moderních technologií mohl bezpečně vyzkoušet. Testové otázky byly připravovány odborníky na základě reálných případů, jimiž se podvodníci snaží své oběti nachytat.

Pachatelé se při těchto útocích snaží překonávat zejména lidský faktor a pod nejrůznějšími legendami využívají nátlaku, strachu a časové tísně pro záchranu peněz nebo pro realizaci finanční transakce.

Mezi nejčastější podvodné legendy patří:

- **Podvodné navolávání:** Pachatelé se vydávají například za bankéře, policisty, pracovníky technické podpory a snaží se z lidí pod vlivem strachu vylákat peníze, nebo vzdálený přístup do zařízení oběti, který následně zneužije.
- **Nabídka výhodných investic:** Přesvědčivá lákavá reklama a manipulativní jednání. Cílem pachatele je vylákat z oběti co možná nejvíce finančních prostředků a využívá k tomu přirozenou ziskuchtivost každého z nás.

- **Reverzní inzertní podvody:** Pachatel zareaguje na váš inzerát. Podstrčí vám fiktivní platební bránu, kde vyplníte citlivé bankovní údaje a místo peněz za inzerované zboží přicházíte o všechny úspory.
- **Podvody typu Nigerijské dopisy:** Princip, který funguje už více jak 100 let. Pachatelé sázejí na kvantitu. Vždy se najde někdo, kdo se nechá nachytat na slibovanou cennou zásilku nebo domnělou pomoc. Často zde hraje velkou roli láska.
- **Klasické podvody typu phishing a smishing:** Stále dokonalejší a složitě rozpoznatelné podvodné emaily a SMS nabídky. Na první pohled již nenajdeme podezřelé znaky.

Stále častější praktikou jsou v současné době tzv. reverzní inzertní podvody. Terčem útočníků jsou v takovém případě především prodávající, kteří si zvolí jako platební metodu ‚bezpečnou platbu‘, tedy zaslání peněz z karty na kartu, prostřednictvím peněženky zvoleného bazaru. Protože jsou klienti oslovováni údajným kupcem jejich zboží, nepředpokládají, že se z nich někdo snaží získat přístupové údaje k účtům a do jejich internetového bankovníctví. Mají zájem zboží prodat, a aby toho co nejdříve docílili, slepě spolupracují a vyplňují údaje o svých kartách a přístupech na účet v domnění, že nedělají nic špatně, a s vírou, že získají peníze za prodávané zboží. Opak je bohužel pravdou, o všechno přijdou.

Základní rady, jak nenaletět

- Poznej svého nepřítele. Seznamuj se s aktuálními hrozbami a trendy v online podvodech.
- Nikdy se nenech od pachatele do ničeho tlačit a vše si pečlivě promysli.
- Jakmile je zpráva, e-mail, SMSka, nebo telefonát neočekávaný, tak je podezřelý.
- Vždy se zamysli nad tím, kam vypisuješ citlivé údaje, nebo přeposíláš peníze.
- Když si nejsi absolutně jistý, tak vždy raději vše ověř jinou cestou.
- Pamatuj si, že pachatel dokáže napodobit jakékoliv tel. číslo, či e-mailovou adresu.
- Nikdy neumožňuj vzdálený přístup do svého zařízení nikomu, komu zcela nedůvěřuješ.
- Kupující na inzertních portálech nikdy nepotřebuje citlivé údaje z tvé platební karty.
- Vyzkoušej si www.kybertest.cz a zjisti, kde máš mezery.